

AZƏRBAYCANIN ŞİMAL-QƏRB BÖLGƏSİNİN EPİK FOLKLOR ÖRNƏKLƏRİNDƏ SƏNƏTKARLIQ NÜMUNƏLƏRİNİN ƏKSI

Tural Kamil oğlu Adışirinov
Şəki Regional Elmi Mərkəzi, AMEA
E-mail: tural.adisirinov@mail.ru

Məqalədə Azərbaycanın şimal-qərb bölgəsindən toplanmış epik folklor örnəklərində sənətkarlıq nümunələri tədqiq olunur. Tədqiqatçı bölgənin zəngin sənətkarlıq sahələrindən – dəmirçilik, dulusçuluq, xalçaçılıq, zərgərlik, dülgərlik və.s bəhs edərək onların bölgədən əldə olunmuş folklor örnəklərində əks olunmasını araşdırır. Bölgənin epik folklor nümunələrində el sənətlərinin ilkin araşdırılması məqalənin elmi səciyyəsinə artırır. Məqalədə dəmirçilik sənətilə bağlı toplanmış folklor örnəklərdə onun sirlərindən danışılır, bu sənətə rəğbət təbliğ olunur. Bölgədən dəmirçilik sənət ilə bağlı əldə olunmuş bir örnək məzmun baxımından böyük dramaturq M.F. Axundzadənin komediyası ilə səsləşir. Məqalədə dulusçuluq sənəti ilə bağlı bölgədən toplanan folklor örnəkləri də maraq doğurur. Toplanan örnəklərdə Şəkinin məşhur dulus ustaları “Şöyüb oğulları”nın (Usta Hümmət və Əhəd) da adları çəkilir. “Ananın öyüdü”adlı nağılda həm dulusçuluq sənəti təsvir edilir, həm də bu nağıl ideya məzmun baxımından “Anamın kitabı” əsərini xatırladır. Şimal-qərb bölgəsində yaşadılan ən maraqlı sənət növlərindən biri də zərgərlikdir. Tədqiqatçı bölgədən əldə olunmuş iki folklor örnəyində zərgərlik sənətindən bəhs edir. Əldə olunmuş nümunələr göstərir ki, bölgənin zəngin mədəniyyəti, sənətkarlığı xalq tərəfindən də yaşadılmış, gələcək nəsillərə ötürülmüşdür. Şimal-qərb bölgəsinin folkloru ümumazərbaycan folklorunun zəngin bir tərkib hissəsidir. Azərbaycanın şimal-qərb bölgəsinin folkloru özünəməxsus, fundamental, yenilikçi xüsusiyyətləriylə də diqqətçəkicidir. Bu xüsusda biz bölgənin folklorunun “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanı ilə bağlılığını xüsusi qeyd edə bilərik. Bölgənin folklorunda sənətkarlıq nümunələrinin əksinin tədqiqi də maraq doğuran məsələlərdən biridir.

Açar sözlər: şimal-qərb bölgəsinin folkloru, epik folklor örnəkləri, el sənətləri, dəmirçilik, dulusçuluq, zərgərlik, rəvayət, nağıl

GİRİŞ

Ümumazərbaycan folklorunun zəngin bir tərkib hissəsi olan şimal-qərb bölgəsinin folklorunun araşdırılması böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bu bölgənin folklorunun özünəməxsus, fundamental, tədqiqat üçün yenilik kəsb edən sahələri diqqətçəkicidir. Bu xüsusda biz bölgənin folklorunun “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanı ilə bağlılığını xüsusi qeyd edə bilərik. Həmçinin bölgənin folklorunda sənətkarlıq nümunələrinin əksinin tədqiqi də maraq doğuran məsələlərdəndir.

Bölgənin zəngin sənətkarlıq kodeksi onun məişətində, folklorunda, yazılı ədəbiyyatında zəngin şəkildə əhatə olunmuşdur. Bölgədən toplanmış epik folklor örnəklərində dəmirçilik, dulusçuluq, zərgərlik, xalçaçılıq, toxuculuq, pinəçilik və.s kimi sənətkarlıq sahələri öz əksini tapır. Həmin örnəklərdə sənətkarlıq nümunələrinin əksi tədqiqat işimizin qarşısında duran vəzifədir.

Şimal-qərb bölgəsi Azərbaycanın ən qədim sənətkarlıq mərkəzlərindən biri kimi tanınır. Burada yaşayan sənətkarlıq sahələri – dəmirçilik, dulusçuluq, zərgərlik, xalçaçılıq, dərzilik, papaqçılıq, ipəkçilik, dülgərlik və.s əhalinin məişətində, həyat şəraitində böyük rol oynadığı kimi, onun folklorunda da özünü yaşatmışdır. Şimal-qərb bölgəsində yaşayan əhalinin müxtəlif sənət sahələri ilə məşğul olması ilə bağlı xeyli sayda folklor örnəklərinə rast gəlirik.

ƏSAS HİSSƏ

Şimal-qərb bölgəsinin sənətkarlıq mərkəzi olan Şəkidən toplanan epik örnəklərdə yaşadılan sənət sahələri daha maraq doğurur. Tədqiqatçı A. Mustafayev “Şəki sənətkarlar diyarıdır” kitabında yazır: “Şəkidə əhalinin erkən oturaqlaşması onu Azərbaycanın ən qədim sənətkarlıq mərkəzlərindən birinə çevirmişdir. Digər bir tərəfdən də gil, ağac, yun, gön, dəri və. s kimi xammalla bol olan Şəkidə sənətkarlığın inkişafına əlverişli şərait yaratmışdır”. [2, s. 10]

Çünki ən qədim zamanlardan Şəki bu bölgənin sənətkarlar yurdu kimi tanınır və həmin sənət sahələrinə aid Şəkidən çoxlu sayda folklor örnəkləri yazıya alınmışdır.

Folklorşünas alim Ləman Vaqifqızı “Şəki folklor mühiti” monoqrafiyasında yazır: “Şəki sənətkarlığının yüksək səviyyədə inkişafı, təbii ki, folklorlarda da öz izlərini buraxmaya bilməzdi. Şəki ərazisində sənətkarlıqla bağlı folklor nümunələri saysız-hesabsızdır. Şəki sənətkarlığı, demək olar ki, bütün folklor janrlarında iz qoymuşdur.” [5, s.37]

Ləman Vaqifqızının qeyd etdiyi kimi, şəkidə yaşadılan sənət sahələrinin izlərini biz bölgədən əldə olunan bütün folklor örnəklərində görürük. Qeyd edək ki, təkcə bölgənin folklorunda deyil, həmçinin yazılı ədəbiyyatında da, bölgədə yaşayan yazıçı və şairlərin yaradıcılığında da müxtəlif el sənətlərinə aid sahələr yaşadılır və təbliğ olunur.

Dəmirçilik, misgərlik, zərgərlik, papaqçılıq, dabbaqlıq, xalçaçılıq, ipəkçilik, dulmuşluq və. s sənət sahələri Şəkinin sənət məbədinin başlıca sahələrini təşkil edir. Şəkinin qədim sənət kökləri həm də bu torpaqda yaşayan əməksevər insanların hünərinə bağlıdır. Şəki ustalarının düzəltdiyi zərif sənət məhsulları ölkə hüdudlarından kənarda da geniş şöhrət qazanmışdır.

Dəmirçilik bölgənin ən çox geniş yayılan və yaşadılan sənət sahələrindən biri olmuşdur. Dəmirçiliklə bağlı məhz bölgədən çoxlu sayda həm lirik, həm də epik folklor örnəkləri əldə olunmuşdur. Həmin örnəklərdə dəmirçilik sənətinin sirlərindən danışılır, dəmirçilik peşəsinə olan rəğbət təbliğ olunur.

Bölgədən toplanmış “*Dəmirçinin aqibəti*” rəvayətində ən qədim el sənətlərindən olan *dəmirçilik sənətinə* vurğunluq təbliğ olunur. Rəvayətdə belə nəql olunur: “13-14 yaşlı Əlibala dəmirçixanada sərbəst işləyir, ustasının tapşırıqlarını yerinə yetirirdi. Əlibala artıq dəmirçiliyin bütün sirlərinə yiyələnmişdi. Onu şəhərdə hamı tanıyırdı. Əlibala qazandığı pulu hər axşam aparıb ustasının qabağına qoyurdu.” [1, s.168].

Rəvayətdən gördüyümüz kimi Əlibala ustasının öyrətdiyi sənətin sirlərinə dərinlən yiyələnir, artıq şəhərin tanınmış dəmirçisinə çevrilir. Rəvayətdə Əlibala tanınmış dəmirçi olmaqla yanaşı, əxlaqi keyfiyyətləri ilə də seçilir. Ustası ona vəsiyyət edərək dəmirçixananı ona bağışlayır. O da dəmirçilikdən əldə etdiyi gəlirlə həm öz ailəsinə, həm də ustasına dəstək olur. Rəvayətin mövzu və ideyası bizlərə bu qədim el sənətinə olan məhəbbəti, həmçinin Əlibalanın timsalında bu sənətin sevərək yaşadıldığını bizlərə əxz edir.

Bölgədən əldə edilmiş daha bir folklor örnəyində dəmirçilik sənətinin adı çəkilir. “*Allaha təvəkkül*” [3, s.84] adlı rəvayətdə dəmirçi bir oğlan Xan tərəfindən sınınilir. Dəmirçi oğlan öz peşəsinə olan sevgisi sayəsində xanın tapşırığını yerinə yetirir. Rəvayətin məzmunundan göründüyü kimi oğlan xan tərəfindən tapşırılan 4 min mismarı düzəltmək mümkünsüz olsa da o gecə-gündüz işləyərək öz öhdəliyini yerinə yetirir. Bu işi həm də o sənətinə olan vurğunluğu ilə bacarır.

“*Qalayçı ilə çoban*” rəvayətində isə dəmirçilik sənətinin bir qolu olan *qalayçılıq sənəti* haqqında bəhs edilir. Qalayçılıq da şimal-qərb bölgəsi üçün ənənəvi olan ən qədim sənət sahələrindən biridir. Xüsusən bölgənin sənətkarlıq mərkəzi olan Şəkidə qalayçılıq sənəti daha geniş inkişaf etmişdir. Təəssüf ki bu qədim el sənəti çağdaş dövrdə artıq o qədər də geniş işlənmir, yalnız xalqın yaratmış olduğu folklor nümunələrində özünü yaşatmaqdadır. Bölgədən toplanmış bu rəvayətdə nəql olunur: “Kəndə bir qalayçı gəlir. Ho, mis qabları qalaylıyıp gümüşə çörürdü. Bunu gören kəndin çobanı didi: sən ki, həblə gözəl ustasan qab-qacağı gümüşə çörürsən, məm də təknəmi gümüşə çöör.” [4, s.150]. Rəvayətin məzmunu bizə böyük dramaturq Mirzə Fətəli Axundzadənin “Hekayəti Molla İbrahimxəlil kimyagər” komediyasını xatırladır, bir növ rəvayətin məzmunu böyük dramaturqun bu məşhur komediyası ilə səsleşir. Komediyanın məzmunundan bilirik ki, misi gümüşə döndərən bir “kimyagər” peyda olur. Cahillər yalançı kimyagərin “möcüzəsinin işığına” aldanaraq soyulurlar. Rəvayətdə də çoban mis qabları qalaylayıb gümüşə çevirir. Açıq bir çoban da

qalayçıdan təknəsinin gümüşə çevrilməsini xahiş edir. Əlac qalıb qaleyçi təhnəni körüyün ocağının üstünə qoyur. Körüyü basandan sonra təhnənin ortası yanib dəşilir. Çoban tamahkarlığının qurbanı olur.

Bölgədə yaşadılan el sənətləri içərisində dulusçuluq sənətinin də adını xüsusi qeyd etmək lazımdır. Bölgə əhalisinin məişətində və həyat tərzində dulus qablardan istifadə geniş yayılmışdır. Xüsusilə bölgənin sənətkarlıq mərkəzi olan Şəkidə dulusçuluq sənəti çox məşhur olmuşdur. Şəkinin elə kəndi olmasın ki orada dulus məhəlləsinə rast gəlməyəsən. Şəhərin özündə də çoxlu dulus məhəlləri indi də vardır.

Şəkidə dulusçuluq sənətini yaşadan sənətkarlardan söz düşəndə məşhur dulusçu Şöyüb Məmmədovun oğlanları usta Hümət və Əhədın adlarını çəkməyə bilmərik. Onlar Şəkidə “Şöyüb oğulları” kimi də tanınırlar. Bölgə əhalisi bu qədim el sənətini öz folklor örnəklərində də yaşatmışdır. Bölgədən toplanan xeyli folklor nümunələrində dulusçuluq sənətinə aid örnəklərə rast gəlik. Həmin örnəklərdə bu qədim el sənətinə vurğunluq təbliğ olunur.

Bölgədən əldə edilmiş “*Dulusçunun şəyirdi*” [1, s.224] rəvayətinə nəzər salaq. Rəvayətdə dulusçuluq sənətindən bu sənətin sirlərindən danışılır. Rəvayətdə bəhs olunur ki, qədim zamanlarda Hümət adlı dulusçu bir usta bu sənəti yaşatmaq üçün yanında şəyird saxlayıb sənətini onlara öyrətdirdi. Şəyird ustanın yanında 3 il dayanmalı idi. 3 il tamam olduqdan sonra usta şəyirdini sıayırdı, şəyird bu sınaqdan çıxarsa halallığını verib onu yola salardı. Ancaq tam kamil usta olmaq üçün şəyird təzədən 3 il də ustanın yanında işləməli idi. Rəvayətin ideyası və məzmunu bizlərə göstərir ki, bu qədim el sənəti şimal-qərb bölgəsində olduqca məşhur olmuş, məşhur dulus ustalarının adları xalq tərəfindən folklor örnəklərində də yaşadılır, onlarla bağlı rəvayətlər düzüb qoşulur.

Şimal-qərb bölgəsindən toplanmış daha bir folklor örnəyinə diqqət edək. “*Ananın öyüdü*” [7, s.163] adlı bu folklor nümunəsində də dulusçuluq sənətindən bəhs edilir. Nağılda ana üç övaldı olan Əkbər, Əhməd, Sübhana öyüd edərək onlara peşə dalıycan getməyi tövsiyyə edir. Böyük oğlu Əkbər ticarətçi, ortancıl oğlu Əhməd dulusçu, Sübhan isə nəqqaş peşəsinə yiyələnir. Ana övladına nəsihət edir ki, onlar hər zaman bir olsunlar birgə işləsinlər. Qardaşlar ilk əvvəl hərəsi ayrılıqda öz peşələriylə məşğul olurlar, ancaq heç bir uğur qazana bilmirlər. Onların mallarını heç kim almır, hər gün evə əliboş dönürlər. Ana övladlarını başına yığaraq tövsiyyə edir ki, siz təsbeh dənələri kimi bir olsanız, niyyətiniz saf olsa Allah təala işinizə bərəkət verib ruzinizi artırar. Qardaşlar ananın öyüdündən ibrət aldılar. Əhməd dulus qablar düzəldər, Sübhan onlara nəqqaş vurur, Əkbər də onları bazara çıxarıb satardı. Qardaşlar ananın öyüdündən sonra böyük uğur əldə etdilər. Əhməd tanınmış dulusçu, Sübhan isə kamil nəqqaş oldu. Qardaşlar öz dolanışıqlarını təmin etməklə bərabər, qonşudakı kasıb ailələrə də yardım edirdilər. Nağılın məzmunundan gördüyümüz kimi birlik, bərabərlik ilk öncə təbliğ olunur. Daha sonra isə Əhmədin və Sübhanın təmsalında qədim el sənətləri olan dulusçuluq və nəqqaşlıq təbliğ edilir. Nağılın ideyasındakı birlik, bərabərlik, ananın qardaşlara bir olmaq öyüdü bizə böyük Azərbaycan yazıçısı Cəlil Məmmədquluzadənin “Anamın kitabı” əsərini xatırladır.

“Anamın kitabı” əsərində də birlik, bərabərlik təlqin olunur. Ananın nəsihətinə önəm verməyən 3 qardaş –Rüstəm bəy, Səməd Vahid və Mirzə Məhəmmədəli hərəsi bir işlə məşğul olur, milli birlikdən tamamilə uzaq düşür, öz maraqlarına xidmət edir. “Ananın öyüdü” nağlında da qardaşlar ilk əvvəl ananın tövsiyyəsinə baxmayaraq birlikdən uzaq düşürlər. Sonradan ananın sözündən ibrət alaraq səhvlərini düzəldirlər. “Anamın kitabı” əsərində isə təəssüf ki biz bunu görmürük. Qardaşlar əsərin süjet xəttinin sonunadək hərəsi bir ideologiyaya xidmət edir. Bu isə qardaşların milli kökdən ayrılmaları və Vətən naminə birləşməmələri bizim milli faciəmiz idi. Şimal-qərb bölgəsində yaşadılan el sənətlərindən biri də zərgərlikdir. Zərgərlik bölgənin sənətkarlıq mərkəzi olan Şəkidə daha geniş inkişaf etmişdir. Mənbələrə görə Şəkidə zinət istehsalının iki sahəsi – zərgərlik və gümüşbəndlik yüksək inkişaf etmişdir. Tədqiqatçı A.Mustafayev yazır ki, şəkili zərgər Eyyub Mehdioglunun düzəltdiyi zərgərlik məmulatı 1896-cı ildə Nijni-Novqorodda keçirilən Ümumrusiya sərgisində yüksək mükafata layiq görülmüşdür. Bu qədim el sənətinin izləri bu gün də bölgədə yaşadılmaqdadır. Bölgədən toplanan xeyli sayda folklor nümunələri içərisində zərgərlik sənətinin də adı çəkilir, bu sənət sahəsi folklor vasitəsi ilə də gələcək nəsillərə ötürülür. Bölgədən əldə olunmuş “*Yaxşı oğul niynir ata malını, pis oğul niynir ata malını*” [3, s.128] nağlında qeyd olunur ki, cavan bir oğlan varlı atası vəfatdan etdikdən sonra təmiz müflisləşir, artıq o həddə çatır ki o başqa bir ölkəyə gedir, orada dilənçilik edir. Həmin ölkədə qoca bir dilənçiyə tanış olur, onlar bir

müddət birgə dilənirlər. Bir gün onlar təsadüfən gecə vaxtı bir torba qızıl tapırlar. Hər ikisinin bəxtləri üzlərinə gülür. Onlar bazardan bir zərgər dükanı alırlar. Qoca dilənçi zamanında məşhur bir zərgər olmuşdu, yaxşı əl qabiliyyəti vardı. Oğlana zərgərlik sənətinin sirlərini öyrətməyə başlayır. Oğlan öyrəndiyi sənətlə artıq öz zəhmətiylə pul qazanır. Nağılın ibrətamiz məzmunu bizə halal yaşamağı, hər hansı bir sənətə sahib olmağı başa salır. Oğlan öz sənətini yaşatdığı kimi, sənəti də onu dolandırır, ehtiyac içində buraxmır. Qoca dilənçi cavan oğlana zərgərlik sənətini öyrətməklə onu yaşadır, sənətini təbliğ etmiş olur. Bölgədən qeydə alınmış başqa bir folklor örnəyində də zərgərlik sənətindən danışılır. “*Yarımçıq qolbaq*” [6, s.244] adlı nağılda nəql olunur ki, şah qızı kasıb bir zərgər oğlanı istəyir. Qızın özü də nəqqaş olur. Atasını bilib qızı qala tikdirib oraya göndərir. Qız atasından xahiş edir ki, hər gün zərgər oğlandan bir bəzək-düzək şeyləri alıb göndərsin. Atasını razılaşır. Zərgərdən hər gün bir üzük, bir qolbaq gəlir. Qız olara naxış vurub oğlana göndərir. Bir gün zərgər oğlan ölür. Bunu qıza bildirmək istəyirlər. Başqa bir zərgərin düzəltdiyi yarımçıq qolbağı qıza göndərilir. Sən demə, qız ölən zərgərlə naxış vurmaqla məktublaşmış. Qolbağı alan kimi qız başa düşür ki, bunu o düzəltməyib. Qolbağa naxış vurmur, onu geri qaytarır və özünü qaladan atır. Nağılın məzmunundan gördüyümüz kimi qız və oğlan öz sənətlərində mahirdirlər, sənətlərinin sirlərini yaxşı bilirlər. Nağılda həm zərgərlik, həm də nəqqaşlıq sənəti təbliğ olunur.

YEKUN NƏTİCƏ

Azərbaycanın şimal-qərb bölgəsindən əldə olunmuş epik folklor örnəklərində sənətkarlıq nümunələrinin əksinin təhlili göstərir ki, bölgənin zəngin mədəniyyəti, sənətkarlığı xalq tərəfindən də yaşadılmış, gələcək nəsillərə ötürülmüşdür. Toplanmış folklor örnəklərindəki sənətkarlıq nümunələrinin əksi tədqiqatı ilkin səciyyə daşdığı üçün elmi cəhətdən maraq doğurur. Azərbaycanın şimal-qərb bölgəsinin folkloru özünəməxsus, fundamental, yenilikçi xüsusiyyətləriylə də diqqətçəkicidir. Bu xüsusda biz bölgənin folklorunun “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanı ilə bağlılığını xüsusi qeyd edə bilərik. Bölgənin sənətkarlığına daxil olan dəmirçilik, dulusçuluq, zərgərlik, xalçaçılıq və s. el sənətlərinə aid xeyli sayda bölgədən yeni folklor örnəkləri toplanmışdır. Bu da bölgənin bölgənin zəngin sənətkarlıq kodeksinin onun məişətində, folklorunda, yazılı ədəbiyyatında zəngin şəkildə əhatə olunmasının bariz nümunəsidir.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan folkloru antologiyası. 13-cü cild. Şəki-Zaqatala folkloru. Bakı. “Səda”. 2005. -549 s.
2. A.N. Mustafayev. Şəki sənətkarlar diyarıdır. Bakı: Elm, 1987, -104 s.
3. Azərbaycan folkloru antologiyası. XVIII kitab. Şəki folkloru 3-cü cild. Bakı-2008. -531 s.
4. Azərbaycan folkloru antologiyası. IV kitab. Şəki folkloru, I cild. Bakı: Səda. 2000. -498 s.
5. Ləman Vəqif qızı Süleymanova. Şəki folklor mühiti. Bakı, 2012, -248 s.
6. Region folkloru antologiyası. Bakı. Elm və təhsil. 2018. -512 s.
7. Şəki folklor örnəkləri I kitab. Bakı: Nurlan. 2014. -414 s.

EXAMPLES OF EPIC FOLKLORE OF THE NORTH-WEST REGION OF AZERBAIJAN REVERSE OF CRAFT SAMPLES

T.K. Adishirinov

The article examines the examples of craftsmanship in epic folklore samples collected from the north-western region of Azerbaijan. The researcher is interested in the rich crafts of the region - blacksmithing, pottery, carpet weaving, jewelry, carpentry, etc. and examines their reflection in folklore examples obtained from the region. The preliminary research of handicrafts in the epic folklore examples of the region increases the scientific character of the article. The article talks about its secrets in the

collected folklore examples related to the art of blacksmithing, and promotes sympathy for this art. An example of blacksmithing from the region is the great dramatist M.F. It sounds like Akhundzade's comedy. Folklore examples collected from the region related to the art of pottery are also of interest in the article. The names of the famous potters of Sheki "Shoyub ogullari" (Usta Hummet and Ahad) are also mentioned in the collected samples. In the fairy tale called "Mother's Sigh", both the art of pottery is described, and this fairy tale is reminiscent of "My Mother's Book" from the point of view of content. One of the most interesting forms of art practiced in the North-West region is jewelry. The researcher talks about the art of jewelry in two folklore examples obtained from the region. The obtained samples show that the rich culture and craftsmanship of the region has been kept alive by the people and passed on to future generations. The folklore of the North-West region is a rich part of the folklore of Azerbaijan. The folklore of the north-western region of Azerbaijan is remarkable for its unique, fundamental and innovative features. In this regard, we can especially mention the connection of the folklore of the region with the "Kitabi-Dada Gorgud" epic. One of the issues of interest is the study of the reflection of craft patterns in the folklore of the region.

Keywords: *folklore of the northwest region, examples of epic folklore, crafts, blacksmithing, pottery, jewelry, narrative, a fairy tale*

ПРИМЕРЫ ЭПИЧЕСКОГО ФОЛЬКЛОРА СЕВЕРО-ЗАПАДНОГО РЕГИОНА АЗЕРБАЙДЖАНА ОБРАТНАЯ СТОРОНА ОБРАЗЦОВ ИЗГОТОВЛЕНИЯ

Т.К. Адиширинов

В статье рассматриваются примеры мастерства в эпических фольклорных образцах, собранных в северо-западном регионе Азербайджана. Исследователя интересуют богатые ремесла региона - кузнечное, гончарное, ковроткачество, ювелирное, столярное дело и др. и исследует их отражение в фольклорных образцах, полученных из региона. Предварительное исследование ремесел в эпических фольклорных образцах региона повышает научность статьи. В статье рассказывается о его секретах в собранных фольклорных примерах, связанных с кузнечным искусством, и пропагандируется симпатия к этому искусству. Примером кузнечного дела региона является великий драматург М.Ф. Звучит как комедия Ахундзаде. Интерес для статьи представляют собранные в регионе фольклорные образцы, связанные с гончарным искусством. В собранных примерах также упоминаются имена известных гончаров Шеки «Шоуб огуллари» (Уста Гуммет и Ахад). В сказке под названием «Материнский вздох» описано и гончарное искусство, и эта сказка с точки зрения содержания напоминает «Материнскую книгу». Одним из самых интересных видов искусства, практикуемых в Северо-Западном регионе, является ювелирное дело. О ювелирном искусстве исследователь рассказывает на двух фольклорных образцах, полученных из региона. Полученные образцы показывают, что богатая культура и ремесла региона были сохранены людьми и переданы будущим поколениям. Фольклор Северо-Западного региона составляет богатую часть фольклора Азербайджана. Фольклор северо-западного региона Азербайджана примечателен своими уникальными, фундаментальными и новаторскими чертами. В этой связи можно особо отметить связь фольклора региона с эпосом «Китаби-Деде Горгуд». Одним из интересующих вопросов является изучение отражения ремесленных образцов в фольклоре региона.

Ключевые слова: *фольклор северо-западного региона, образцы эпического фольклора, ремёсла, кузнечное дело, гончарное дело, ювелирное дело, повествование, сказки*